

גר דן את חברו - דיני נפשות דאליו דיני ממונות אפילו לכל ישראל
דתקן (פאהדיין דף נב). הכל כשרים לדון דיני ממונות ואמר'י *הכל
לאחויי מתי לחויי גר: עקיף הוא דבעינן מקרב אחיך - אבל על
הגר אפ'י חבריו אגר שקל מעלי - דייני בכלל מלך דכתיב (משלי כט)

[סע לז]:

מלך במשפט יעמיד ארץ *אם דומה תורה אור
דיין למלך שאין לריך כלום ועמידותי^נ
ארץ ועוד שימות הרבה כתובים כאן *
כל משמות שאתה מסיס לא יהו אלא
מקרב אחיך: בישראל - משמע שיהא
ישראל מכל לדדין: במילתא דרבה
גריסין חוללין במנעל אין שומעין - ומדקאמר

[פסוקים קה]:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י דיה וארקחא וכו' ולעשות על אונסיה
סברי: (ב) רשב"א ריש'י לענין וכו' הקשה ר"י -
כ"ב כוונת קושייתו ה"ס
דלמא קרא אהא לחילת
גרים דלא בני גלדיהו
בקודשא אלא בחכמה
קדושה אבל לא בעיני
אפ'י אחו מישראל בחילת
גריסוויין בתום דכחובות
דף מד שס מנואר כ:

[סנה ל ג וצ"ג]

[תוספ' ט"י ובס איתא ר' ששון]

במ"ס אין זה

[סע וע"פ]

[שין בטרוך ערך ארקחא]

[הייט רבי חייא סביה אהי אביו ואתו של רב רש"י טיובין יב"י]

הגהות הגר"א
[א] גמ' (וכי חוללין) לח"מ יב"ב כ"ה בןתוספתא
אבל נהי סיועלאו יב"ב
לה (ומ"ס והורה אמרה
נעלו ולא מעטו ככר
מתקשה יב"ב בתוספתא
להא. ומ"ס א"כ מ"ס ה"ה
חילתא כשרה יב"ב והר"ב
דיעבד דוקא) ובסין
מהא דעל גירכא שלנו
קשה כמה קושייתו וגם
קשה להולמו שיהא מתקין
בתיקון גומר המשע
מדברי סיועלאו (וע"פ
תמ"ו):

ואו של נכבע ובכחובות פר"ח מרענא שטרף חפומיה חפילו כתוב
חלמות בשטר נכבע וגובה ונראה לר"י שרואה לומר שקכת לו ליה
למולה בתוך השטר דמהימן ליה בלא שבוטה כל חיותא דלמר לא
פרענא חפילו פרעו צעד אחד ופוגם אלא בפניו דהאי לריך
שבוטה ואי לא דכתב ליה הכי וכה"ג
מייב"ה הכא: גר דן את חבריו דבר
תורה - פירש בקונט' היינו לדיני
נפשות ואין גראה דכחכבתי בהחלץ
(לעיל דף מה): **לענין** חילתא עד
שיהא אביו ואמו מישראל, פ'י בלחמו
לא כגי עד שיהא גמ אביו מישראל
אבל בלחמו לחוד כגי דהא אפ'י לענין
יחוס כהונה כגי בלחמו מישראל
כדלמרינן בעשרה יוחסין (קידושין עג.)
(ג) הקשה ר"י דכפרק נערה בכחובות
(דף מד): אמר גבי נערה המאורסה
כי עשתה נבלה בישראל הורטה
ולידהה בקדושה ישראלית מעלייתהא
היא ותיקן כיון דהורטה ולידהה
בקדושה ישראלית מעלייתהא היא
א"כ לחילת גרים נמי כיון שהורתי
ולידתי בקדושה הוו נמי ישראל
מעליא וקרינן בהו עליך וא"כ בלאו
מונקרה שמו בישראל נפקא פסול
גר לחילת גרים עד שאתה אמו
מישראל דבעינן מקרב אחיך ולהכי
אית לן למידרש מונקרה שמו בישראל
עד שיהא אביו מישראל ולפי זה לריך
לומר דרב שמואל היתה אמו מישראל
דהא לא חלוקהו דבריהא למיפסל
(א) אלא לחוס שאלמו מישראל: **דה"ה**
דאפילו לכחלה ואידי דתנא
סיפא כו' - תימא תקשה ליה
סיפא דתני בסנדל שיש בו עקב
כשר משמע הא לכחלה לא אלא
ע"כ משום דתני סיפא א"כ אין בו
עקב פסול נקט רישא כשר וי"ל
דה"מ למומר וליטעמיך:

ויו ב מיי' פ"ד מהלכות
יבום הלכה ס סמג
עשין כב עוש"ע אה"ע
א ווע"פ י"ד ס'י רסע
ספ"ק יא:

יח ר ה מיי' שם הלכה
ו סמג שם עוש"ע
אה"ע סימן קקט ספ"ק עז
ועיין כ"כ:

ב א מיי' שם הלכה ז:
כ א מיי' שם הלכה עו
עוש"ע שם ספ"ק
גב ובס"ד סדר הלכות
ספ"ק עג:

ב א מיי' שם הלכה כה
עוש"ע שם ספ"ק לו:
ב א מיי' שם עוש"ע
שם ספ"ק לו:

[וע"פ תוס' סנהדיין לה ד"ס מדא']

וע"פ שולחני הוא תדיר - בירושלמי
גרם שולחני הייתי בשערי ועל
שולחני כו' **וכי** חוללין במנעל -
ול"ג והתורה אמרה נעלו ולא
מנעלו כמו שפירש בקונטרס וגם
רב יהודאי ג'ון מחקו מן הספרים
ובתוספתא אינו:

גזירה משום מנעל המרופט -
ואם תחמור דתני בסוף
פרק חולין (שבת דף קמ"ט: וע"ס) לא
תלך אשה במנעל המרופט ולא
תחלוץ בו ואם חללה חלילהה כשרה
וי"ל דהאם חויו מרופט כ"כ שלא
יחא ראויו לנעולו ב:

ואע"ג דלית ביה חומרתא קטרינן
ביה מיתנא - בירושלמי
בפרקין גריסין כי"ד הוא עושה
קושרו עד שיהא יכול הלוך בו
מחלוו רבי תיבא בריה דרבי הלל
אומר עובדו כדי שתוכל להחירו באחס
מידיו כי"ד היא עושה מתירתו בימין
ותופסותו בשמאל ושמסת עקב בימין
וגוררתו בשמאל עד שאתה הטרם
וחלילה בימין עד כאן ירושלמי ומיהו
נהגו לקסור היטב בקשר גמור וגם
לריך שתחירו צידה הימנית לפי
הירושלמי ואת"פ שלא חלטה שפסל
בשמאל אלא בגלל אכל ביד כשר
לחלוץ אפילו בשמאל ואמרין נמי
לקמן בסוף פירקין (דף ק"ה) גידמת
חוללת כשינה משמע דלא מיפסלא
אם לא חללה צידה הימנית:
ומי

גר דן את חברו דיני נפשות דאליו דיני ממונות אפילו לכל ישראל
דתקן (פאהדיין דף נב). הכל כשרים לדון דיני ממונות ואמר'י *הכל
לאחויי מתי לחויי גר: עקיף הוא דבעינן מקרב אחיך - אבל על
הגר אפ'י חבריו אגר שקל מעלי - דייני בכלל מלך דכתיב (משלי כט)
מלך במשפט יעמיד ארץ *אם דומה תורה אור
דיין למלך שאין לריך כלום ועמידותי^נ
ארץ ועוד שימות הרבה כתובים כאן *
כל משמות שאתה מסיס לא יהו אלא
מקרב אחיך: בישראל - משמע שיהא
ישראל מכל לדדין: במילתא דרבה
גריסין חוללין במנעל אין שומעין - ומדקאמר
אם יבא אליהו כו' דכל כמה דלא
אחי אליהו ואמר לא חוללין אלא
מנעל לכחלה לא ובדרב יוסף גרסי'
אם יבא אליהו ויאמר אין חוללין
במנעל שומעין לו אין חוללין בסנדל
אין שומעין לו וכל כמה דלא אמר לן
אליהו אין חוללין במנעל חללין
לכחלה: ה"ג אמר לו וכי חוללין
במנעל - ולי"ג והתורה אמרה נעלו
ולא מנעלו שאין מנעל כתוב בכל
התורה אלא נעלו כגון של נעלך (שמות
בן קנף איש נעלו רות ד) דמשמע
זן סנדל בין מנעל במנעל לשון
חכמים ועל לשון תורה והאי דאמר
מנעל לכחלה אכור לאו מקרא יליך
אלא משום גזירה כדלקמן והאי
דכתיב בצריתיתא (דברים ג) ברזל
ונחשת מנעלך לשון מנעלו וברית
הוא: משמו - דר"מ: פנחס - גב
המנעל: וארקחא - שרוך נעל (נראה
יד) מתרגם ארקחא דמסאנא שכולין
לעולם על אזניו והוא ליה כשני
נעלים זה על גב זה אבל כנדל אין
קושרין וכופלין לעשות (ה) של אזני
שהיי קשה הוא ואין הרצועה דוחקתו
אבל בשפת פיו יש כמו קשר לקצר
את פיו: א"ס אפילו דיעבד נמי -
אלא מדלמרינן חליתהו כשרה ש"מ
גלויי כרעא כשיניה ואפילו שני מנעלים
זה על גב זה כי שולפת לתריווייהו
שפיר דמי כדאמר לקמן ב' מנעלים
כו' מהו ועד כאן לא מיעביא ליה
אלא דקדושה מעליא ושלפתייהו
לחתאי אבל שלפתייהו לתריווייהו
שפיר דמי: מרופט - *מבוקע קרוע
מלמעלה דכיון דרכיך אע"ג דקרוע
מייבא ליה חכרעיה אבל סנדל שהא
קשה אין יכול לישביו על כרעו משנפתח
וליבא למיגור מדי: שיגיי -
אשטר"ל וטו לחוללו: אע"ג דאית
ביה חומרתא - קשר קסור על שפתיו
ומטמיו שלא ילא מן הרגל אפ"ה
בעשת חלית קטרינן ביה מיתנא
כי היכי דיתתי היא וקושרי והר"ב
תחלוץ ותהי חלילה מעליה: בשמיטת
רוב הפקב - כגון ששטתה את רוב
העקב מן הסנדל אע"פ שלא חללהו
כו"ה הותרה: פותרו לעשות מנעל -
שלא היתרין היא: או ששטת - הוא
רוב הרגל והיא חללתו לגמרי:
דחים - נסמך לשון דחים בריימב"ר
בלעז: עקב - של"ן: שמיטת ליה
כו' - הא דתני התורה לעשות כו':
שפסחו - הליכה חסרה על הסנדל
כשהוא כרוך ברגלו ושרפתו:
מוקן

ואמר דאמר לכחלה לא מאי מעמא אילימא
משום דהייא *פנתא מעל וארקחא מעל
דמעל והתורה אמרה מעל ולא מעל דמעל
אי הכי אפילו דיעבד נמי לא גזירה משום
מנעל מרופט אי נמי משום חצי מנעל אמר
רב אי לא דחומתיה *לחכויי דהלץ בסנדל
דאית לה שניצין אנא לא הואי חליצנא אלא
בסנדלא דשייעא דמיהדק שפי' והאי דידן
אע"ג דאית ביה חומרתא קטרינן ביה מיתנא
כי היכי דתהוי חליצתה מעלייתהא: סימן
התרת יבמה סנדל: אמר רב יהודה אמר
רב' התרת יבמה לשוק בשמיטת רוב העקב
מיתרבי *התרתו רצועות מנעל וסנדל או

ששטת רוב הרגל חליצתה פסולה מעמא
דשטת הוא הא ששטת היא חליצתה כשרה
רוב הרגל אין רוב העקב לא לא היינו רוב
הרגל היינו רוב העקב ואמאי קרו ליה רוב
הרגל דבולא היילא דכרעא עליה דחים
משייע ליה לר' ינאי דאמר' ינאי בין שהתיר
הוא וששטת היא בין שהתירה היא וששטת
הוא חליצתה פסולה עד שתתיר היא ותשמיט
היא בעי ר' ינאי *קריעתהו מהו שרפתהו
מהו גלויי כרעא בעינן והאיכא או דלמא
חליצה בעינן וליכא תיקו בעא מנינה
רבי נחמיה מרבה *שני מנעלים זה על גב
זה מהו ה"ד אילימא דשלפתייהו לעילאי
וקאי תתאי מעל אמר רחמנא ולא מעל
לעילאי ושלפתייהו לתתאי וקאי עילאי

לעילאי ומשפתייהו לתתאי וקאי עילאי
מאי חליצה בעינן והיא איכא או דלמא גלויי
כרעא בעינן וליכא

דמעל לא צריכא דקדושה
מאי חליצה בעינן והיא איכא או דלמא גלויי
כרעא בעינן וליכא

